

Samen Onderweg - Gebedsviering in de veertigdagentijd (so)

Dit document is een voorstel voor een gebedsviering. Als school kan je zelf onderdelen vervangen of aanpassen. Zo kan je zelf een duiding schrijven bij de teksten of op voorhand voorbeden verzamelen bij leerlingen/collega's en deze in de viering verwerken. Ook een keuze voor andere liederen of werkvormen is mogelijk.

Deze viering kan ondersteund en versterkt worden door een projectie (vb. PPT-presentatie) van beelden en liedteksten. De bronnen van de gebruikte beelden en liederen worden vermeld in deze viering en leiden je naar de vindplekken zodat je zelf een projectie/presentatie kan uitwerken.

Extra benodigdheden voor deze gebedsviering:

- een grote tekening van een berg (2m x 1m)
- post-its in verschillende kleuren
- schrijfgerei

INHOUD

1	Openen	2
1.1	Lied: Brihang - 'Berg': https://www.youtube.com/watch?v=xvfJe4bYaug	2
1.2	Welkom en kruisteken	4
1.3	Duiding van het thema	5
1.4	Overgang naar luisteren	6
2	Luisteren	6
2.1	Bijbelverhaal	6
2.2	Duiding (uit <i>Leeftocht, maart 2025</i>).....	8
2.3	Stilte/Meditatie	9
3	Bidden	11
3.1	Voorbede.....	11
3.2	Onzevader	12
4	Zenden	12
4.1	Afsluitende bezinningstekst	12
4.2	Zending en zegenwens	13
4.3	Kruisteken	13

1 Openen

1.1 Lied: Brihang - 'Berg': <https://www.youtube.com/watch?v=xvfJe4bYaug>

Starend naar een berg
Ik wou da'k der op stond
Ik vraag me af hoe dat je daar in godsnaam op komt
't Zijn er die klimmen
't Zijn er die er niet aan beginnen
't Zijn er met een grote mond die altijd doen alsof
Alles willen maar geen angsten overwinnen
Nee het gaat niet altijd over winnen
Ooit stond ik op die eerste plek
Medaille rond m'n nek de champagne demi sec
'k Geniet nog van da kort moment en van de show
Jarenlange training voor een kort applaus
En morgen kruip ik weer in de kleren van de clown
Jammer dat het geen verschil maakt
maar ooit stond ik daar op de eerste plaats

Altijd maar die berg op klimmen (x4)
Bergop bergaf, Stap na stap
't Leven is een berg opklimmen
Bergop bergaf, Stap na stap
Kan iemand hier de weg nog vinden

Starend naar de hemel gelijk een echte schrijver
Ik vraag me af of da'k de top ooit ga bereiken
Ik wil bergen verzetten
M'n grenzen verleggen
Ma toch thuis blijven
Kant' er iemand mij vanuit mijn zetel rechttrekken
Want ik wil nog heel ver reizen
Zwemmen in zeeën
Delen met tweeën
Ik wil nooit meer alleen
En souvenirs kopen
Zo'n glazen bollen beeldje
Als je hard genoeg schudt begint het binnenin te sneeuwen
En als ik boven ben ga ik je naam in de echo schreeuwen
De wind voelen waaien
Zwaaien naar beneden
Me heel klein voelen en beseffen da'k je nog niet ben vergeten

Altijd maar die berg op klimmen (x4)
Bergop bergaf, Stap na stap
't Leven is een berg opklimmen
Bergop bergaf, Stap na stap
Kan iemand hier de weg nog vinden

<https://pixabay.com/photos/path-mountain-nature-landscape-4353699/>

'k Sta hier nu beneden
Op de eerste trede
Alleen al staren naar de top voel ik in m'n benen
Ik wil het zo graag
Maar ik heb niet echt een reden
Waarom zou ik al m'n tijd aan een berg spenderen
Der is nog zoveel om van de heuvels te leren

<https://pixabay.com/photos/man-hiker-mountains-viewpoint-sit-1839604/>

1.2 Welkom en kruisteken

Tijdens ons leven beklimmen we heel wat bergen, soms letterlijk, maar vaak ook figuurlijk. Een berg beklimmen vraagt een inspanning, hoe zwaarder de berg, hoe dieper de inspanning. Al deze beklimmingen kunnen symbool staan voor de momenten dat het moeilijk gaat of we soms de indruk hebben dat het niet meer gaat.

Wanneer we dan de top bereiken, kunnen we de nabijheid voelen van die Ene waarvan we dachten dat hij ons even losgelaten had.

Dan beseffen we misschien dat die Ene ook tijdens de beklimming steeds bij ons was, dat die Ene ons steeds weer moed insprak en ons niet los liet, dat die Ene ons steeds weer toekomst geeft.

Die Ene krijgt in de verschillende geloofstradities een eigen naam.

Christenen gebruiken hiervoor het symbool van het kruisteken en noemen die Ene:

Vader, Zoon en Heilige Geest (+)

<https://pixabay.com/photos/nature-summit-cross-photographer-3777181/>

1.3 Duiding van het thema

Elk jaar opnieuw deze kans en uitdaging: veertig dagen, met zicht op Pasen, tijd nemen om het overvloedige weg te gooien en vast te houden wat toekomst en leven in zich draagt.

Veertig is een bijzonder getal: Veertig jaar zwierf het volk Israël door de woestijn op zijn tocht naar het beloofde Land. Veertig dagen verbleef Mozes op de berg, toen hij de Wet in tien geboden van God ontving. De profeet Elia ondernam een tocht van veertig dagen naar de berg, waarop God hem zou verschijnen. En zoals Jezus veertig dagen de woestijn introk, zo kunnen ook wij onszelf veertig dagen de tijd gunnen om alles op een rijtje te zetten: je levensstijl, je relaties met anderen, je engagementen, je waarden en idealen, je geloof.

De vasten is een uitgelezen tijd om halt te houden en het dwingende ritme van leven of geleefd worden te breken, om vraagtekens te plaatsen bij wat 'normale gang van zaken' heet.

De vasten is een uitgelezen tijd om weer op zoek te gaan naar zin en betekenis van ons bezig zijn, om weer grond onder de voeten te krijgen, vaste dragende grond om op te staan.

De vasten is een uitgelezen tijd om wat meer zicht te krijgen op de weg die wij te gaan hebben en stap voor stap met velen samen die weg ook gaan.

De vasten is uitgelezen tijd om echt te leven, misschien ook wel te her-leven richting Pasen.

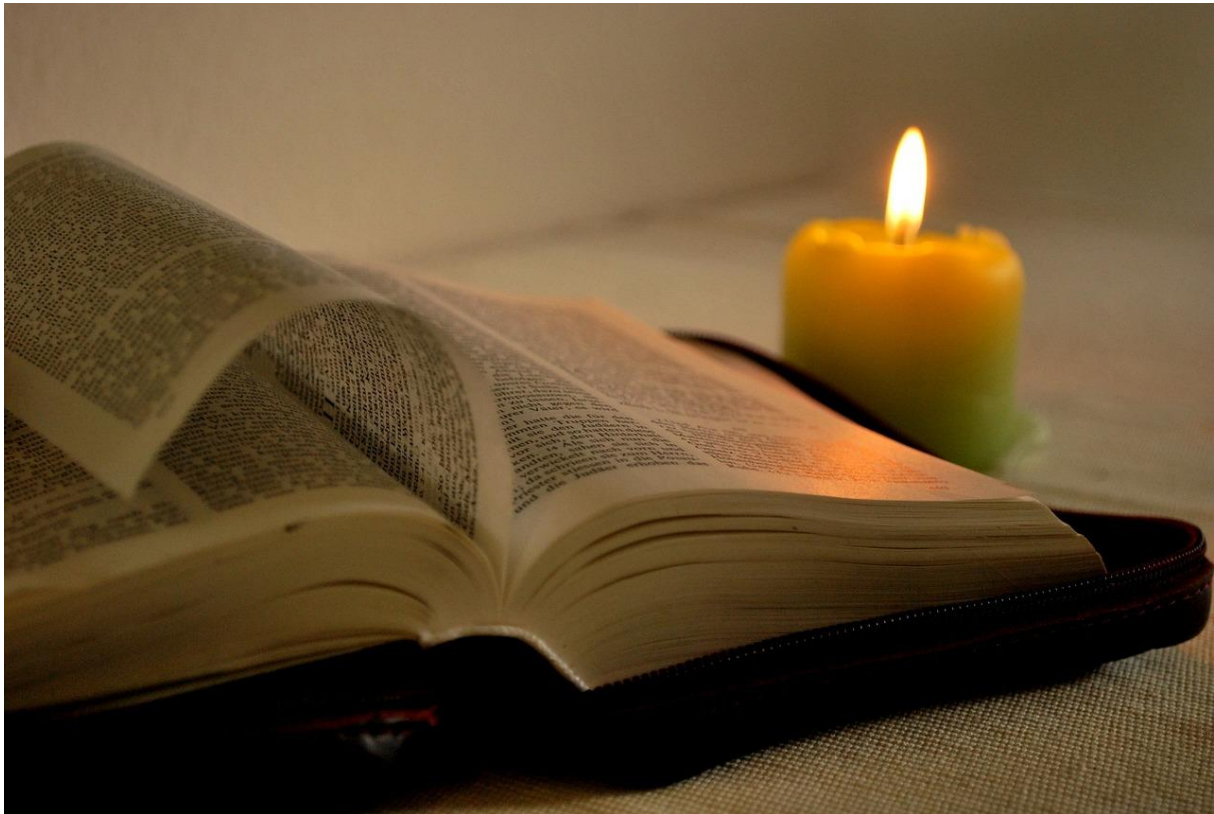

<https://pixabay.com/photos/stained-glass-spiral-circle-pattern-1181864/>

1.4 Overgang naar luisteren

In de Bijbel zijn er heel wat verhalen en symbolen die we delen met verschillende geloofstradities. Zo heeft de Bijbelse Sinaïberg, of de Horeb (joodse traditie) of Djebel Moesa (islamitische traditie) een bijzondere plaats. Het verhaal van Mozes of Mosje (joodse traditie) of Moesa (islamitische traditie) en de tien geboden die hij van God kreeg, geeft nog steeds richting aan ons leven en de manier waarop we samenleving mogelijk maken.

We ontsteken een kaars vlakbij de plaats waar het Bijbelverhaal gelezen wordt.

<https://pixabay.com/photos/read-a-book-candle-bible-2890857/>

2 Luisteren

2.1 Bijbelverhaal

Het volk ontvangt de tien geboden - Exodus 19,16 - 20,21 (NBV21)

Op de derde dag, bij het aanbreken van de morgen, begon het te donderen en te bliksemen, er hing een dreigende wolk boven de berg, en zeer luid weerklonk het geschal van een ramshoorn. Iedereen in het kamp beefde. Mozes leidde het volk het kamp uit, God tegemoet. Aan de voet van de berg bleven ze staan. De Sinai was volledig in rook gehuld, want de HEER was daarop neergedaald in vuur. De rook steeg op als de rook uit een smeltoven, en de berg trilde hevig. Het geschal van de ramshoorn werd luider en luider. Mozes sprak, en God antwoordde met geweldig stemgeluid. De HEER was op de top van de Sinai neergedaald. Hij vroeg Mozes naar Hem toe te komen, en Mozes ging naar boven. De HEER zei tegen Mozes: 'Ga naar beneden en waarschuw het volk dat ze niet te dichtbij komen in de hoop de HEER te zien, want dan zullen velen van hen het leven verliezen. Ook de priesters, die gewoonlijk wel in de nabijheid van de HEER mogen komen, moeten op eerbiedige afstand blijven, anders zal de toorn van de HEER tegen hen losbarsten.' Mozes antwoordde de HEER: 'Het volk kan de Sinai niet op gaan. U hebt ons immers zelf bevolen de berg af te grenzen en als

heilig te beschouwen.’ De HEER zei: ‘Ga naar beneden, en kom samen met Aäron weer terug. Maar de priesters en het volk mogen niet dichterbij komen, zij mogen de berg niet op gaan, anders zal mijn toorn tegen hen losbarsten.’ Mozes ging terug naar het volk en bracht hun dit over.

Toen sprak God deze woorden:

‘Ik ben de HEER, uw God, die u uit Egypte, uit de slavernij, heeft bevrijd.

Vereer naast Mij geen andere goden.

Maak geen godenbeelden, geen enkele afbeelding van iets dat in de hemel hierboven is of van iets beneden op de aarde of in het water onder de aarde. Kniel er niet voor neer en vereer ze niet, want Ik, de HEER, uw God, duld geen ontrouw. Als ouders Mij haten en zondigen, roep Ik hun kinderen daarvoor ter verantwoording, tot in het derde en vierde geslacht; maar als ze Mij liefhebben en doen wat Ik gebied, bewijs Ik mijn trouw tot in het duizendste geslacht.

Misbruik de naam van de HEER, uw God, niet, want wie zijn naam misbruikt laat Hij niet vrijuit gaan.

Houd de sabbat in ere als een heilige dag. Zes dagen lang kunt u werken en al uw arbeid verrichten, maar de zevende dag is de sabbat, die gewijd is aan de HEER, uw God; dan mag u niet werken. Dat geldt voor u, voor uw zonen en dochters, voor uw slaven en slavinnen, voor uw vee, en ook voor vreemdelingen die bij u in de stad wonen. Want in zes dagen heeft de HEER de hemel en de aarde gemaakt, en de zee met alles wat er leeft, en op de zevende dag rustte Hij. Daarom heeft de HEER de sabbat gezegend en geheiligd.

Toon eerbied voor uw vader en uw moeder. Dan zult u lang leven in het land dat de HEER, uw God, u zal geven.

Pleeg geen moord.

Pleeg geen overspel.

Steel niet.

Leg over een ander geen vals getuigenis af.

Zet uw zinnen niet op het huis van een ander, en evenmin op zijn vrouw, op zijn slaaf, zijn slavin, zijn rund of zijn ezel, of wat hem ook maar toebehoort.’

Heel het volk was getuige van de donderslagen en lichtflitsen, het schallen van de ramshoorn en de rook die uit de berg kwam. Bij die aanblik deinsden ze achteruit, en ze bleven op een afstand staan. Ze zeiden tegen Mozes: ‘Spreekt u met ons, wij zullen naar u luisteren. Maar laat God niet met ons spreken, want dan sterven we.’ Maar Mozes antwoordde: ‘Wees niet bang, God is gekomen om u op de proef te stellen en u met ontzag voor Hem te vervullen, zodat u niet meer zondigt.’ En terwijl het volk op een afstand bleef staan, ging Mozes naar de donkere wolk waarin God aanwezig was.

<https://pixabay.com/illustrations/ai-generated-moses-covenant-8791425/>

2.2 Duiding (uit *Leeftocht, maart 2025*)

Stel je een wereld voor zonder wetten. Wat zou jij zoal willen uitspoken? Elke dag vakantie? Eindelijk eens tegen 160 km/u op de autostrade? Een vreugdevuur in het bos? Nee, dat is te mooi om waar te zijn: een wereld zonder wetten houdt geen dag stand.

Tien woorden ten leven

Dat moeten ook de Israëlieten ondervonden hebben toen ze onverwacht op tocht gingen, de vrijheid tegemoet. Want net om die vrijheid, om ieders vrijheid te waarborgen, waren wetten nodig. De Bijbel vertelt hoe eerst de berg omgeven werd met vuur en rook en Mozes daar vervolgens door God geroepen wordt: 'Kom naar Mij toe op de berg, en blijf daar wachten. Dan zal Ik je twee stenen platen geven, waarop Ik mijn wetten en regels geschreven heb.' (Ex 20,12). Verderop lezen we dat Mozes de berg afdaalt met een stralende glans op zijn gezicht. Hij heeft immers net heel intens ervaren: God laat ons niet in de steek. Voor dit verbond zijn offers niet langer nodig. Als onderpand gelden voortaan de tien vurige 'woorden ten leven'. Tien beloftes over rechtvaardigheid en eerbied die aan het Rijk Gods een begin maken. Daar, in dat Rijk, zal men vanuit innerlijke gezindheid 'niet doden, geen echtbreuk plegen, niet stelen ...', maar elkaar behoeden en doen leven.

Een nieuw gebod

Ook vandaag spreken we ons verlangen uit om dit verbond stand te laten houden. Dat klinkt bijvoorbeeld als we het Onzevader bidden: 'Uw rijk kome, Uw wil geschiede'. Maar welke waarde hechten we werkelijk nog aan de eeuwenoude wetten? Spreekt God ons vandaag nog aan? Willen we niet vooral het leven in eigen handen nemen en zelf beslissen wat waardevol is?

Als we in de stilte van onszelf en doorheen de woorden en daden van de ander God horen, dan komen we tot het nieuwe gebod dat Jezus ons leerde: 'Ik geef jullie een nieuwe regel: houd van elkaar. Jullie moeten net zo van elkaar houden als Ik van jullie gehouden heb.' (Joh 13,34 (NBV)). Zo kan het vuur van Gods liefde ook in ons leven vandaag zijn weg vinden.

2.3 Stilte/Meditatie

Wat kan dit verhaal vandaag voor ons leven betekenen?

Hoe kunnen deze tien woorden vandaag nog richting geven aan ons leven en ons samen-leven?

Voer de volgende opdracht in stilte uit.

Schrijf op een eerste post-it (iedereen gebuikt dezelfde kleur) één of meerdere voorbeelden van hoe jij (of anderen) vandaag soms zaken doet waarbij je in de eerste plaats aan jezelf denkt en waarbij je anderen benadeelt. Dit zijn dus zaken die het samen-leven met mekaar moeilijk maken. Kleef deze post-it onderaan de berg.

Schrijf vervolgens op een tweede post-it (iedereen weer dezelfde kleur, maar verschillend van de vorige) welke van de tien geboden vandaag volgens voor jou minder belangrijk zijn om goed met mekaar te kunnen samenleven. Kleef deze post-it in het midden van de berg.

Schrijf tot slot op een derde post-it (iedereen weer dezelfde kleur, maar verschillend van de vorige twee) welke van de tien geboden volgens jou vandaag onmisbaar zijn om goed te kunnen samenleven. Kleef deze post-it bovenaan de berg.

Je kan nu even de resultaten overlopen en (indien gewenst) met mekaar in gesprek gaan.

<https://pixabay.com/photos/alpine-summit-landscape-nature-4553488/>

3 Bidden

3.1 Voorbede

Iedere persoon die een voorbede leest, neemt een post-it onderaan de berg en leest zijn/haar voorbede. Vervolgens kleeft hij/zij de post-it bovenaan de berg.

Bidden we voor iedereen die een zware berg te beklimmen heeft. Een berg vol problemen, ziekte, geweld, armoede. Dat zij de moed vinden om stap voor stap deze beproevingen te dragen en zich ook gedragen weten door God.

Bidden we voor iedereen die anderen aanmoedigen in het beklimmen van hun berg. Dat hun steun en reikende hand door anderen aanvaard mag worden. Dat zij steeds voldoende kracht vinden om dit voor anderen te blijven doen.

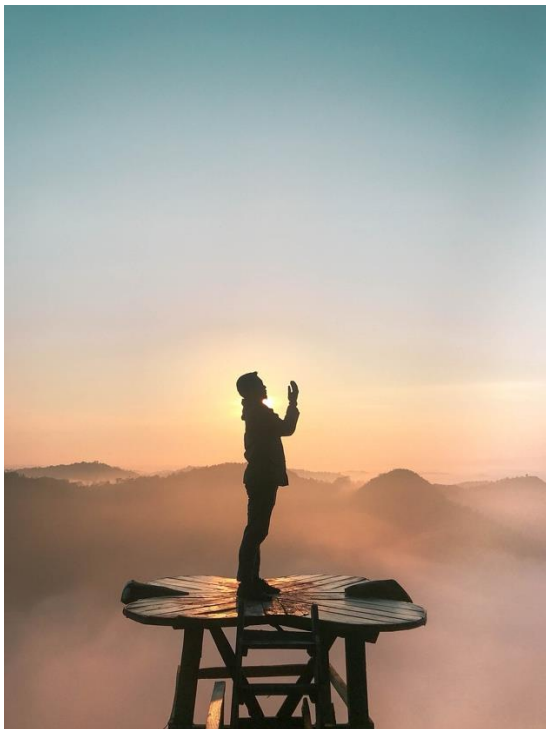
Bidden we voor iedereen die boven op een berg met vreugde de toekomst tegemoet mogen kijken. Dat zij intens van dit moment kunnen genieten en anderen in hun vreugde laten delen.

Bidden wij voor ons allen dat wij in de geest van de tien woorden mee mogen bouwen aan een samenleving waar we allen gelukkig mogen zijn om zo Gods rijk op aarde mee waar te maken.

(de resterende post-its onderaan de berg worden nu ook allemaal bovenaan gekleefd. De post-its in het midden van de berg blijven hangen)

God, die ene, wil ons helpen in het beklimmen van de bergen op ons levenspad. Wil ons helpen om uw wens van samenleven, opgetekend in de tien woorden, mee waar te maken hier op aarde. Leer ons volgens uw nieuw gebod houden van mekaar, alle dagen opnieuw.

Sta ons daartoe bij en wees onze gids op deze weg. Amen.

<https://pixabay.com/photos/sunset-yogyakarta-sunrise-potrait-4509879/>

3.2 Onzevader

We hoorden daarnet dat we in het Onze Vader ons verlangen uitspreken om uw verbond stand te laten houden. Laat ons dan als teken dat we dit echt willen ook samen het Onze Vader bidden.

Als je zelf een ander gebed wil zeggen, of wil nadenken over hoe jij over God wil spreken, voel je dan vrij dit in stilte te doen.

Onze Vader, die in de hemel zijt,
uw naam worde geheiligd,
uw rijk kome,
uw wil geschiede
op aarde zoals in de hemel.
Geef ons heden ons dagelijks brood
en vergeef ons onze schulden,
zoals ook wij vergeven aan onze schuldenaren,
en breng ons niet in beproeving,
maar verlos ons van het kwade.
Amen.

<https://pixabay.com/photos/panorama-nature-waters-landscape-3122181/>

4 Zenden

4.1 Afsluitende bezinningstekst

Het vergt een speciaal soort mensen
die, zoals Mozes,
in weer en wind de kop nemen,
dwars doorheen een weerbarstige woestijn
met een al even weerbarstig volk op de hielen.
Een speciaal soort mensen,
die weten van God en gebod

en met eindeloos geduld in stenen houwen,
stug doorgaan, al zullen zij dat Beloofde Land
nooit zelf betreden.

Het vergt een speciaal soort mensen,
misschien met een iets groter hart dan gemiddeld,
die kunnen zaaien en planten,
stutten en beschutten,
dankbaar kijken hoe een zaailing groeit,
alle kansen blijven geven,
weten dat zij niet zullen oogsten en toch
gloeien van trots, omdat zij weten
van God en gebod en dan vooral van dat
ene, elfde, eerste en laatste:
dat van de liefde.

(RUTH, uit Leeftocht maart 2025)

4.2 Zending en zegenwens

Met mekaars hulp en mekaars gebed hebben we de post-its onderaan de berg bovenaan kunnen kleven. Er resten nu nog enkel de post-its die op het midden van de berg gekleefd zijn. Zij zijn de geboden uit de tien woorden waarvan wij denken dat we ze momenteel niet nodig hebben om goed te kunnen samenleven.

Maar misschien zien we iets van Gods plan over het hoofd? Misschien missen we het volledige plaatje? Misschien blijven we nog te veel kijken vanuit ons eigen wereldje of de maakbaarheid van onze eigen wereld hoe wij die wereld liefst zouden hebben... en dan houden we weer te weinig rekening met anderen.

Kunnen we die overgebleven woorden een kans geven? Ook als er maar één iemand het een kans geeft kan dit wonderen doen. Ga gerust naar de berg en kleef één van de woorden die je een kans wil geven bovenaan de berg. Kan je ook zeggen hoe je het een kans kan geven?

4.3 Kruisteken

Stapstenen
voor een pelgrim
op het bergpad van de veertigdagentijd
zijn:

verinnerlijking door gebed,
soberheid door minderen,
solidariteit door delen,
verzoening door barmhartigheid.

Hoewel elke pelgrim
op zijn eigen manier
'de tocht van hoop' gaat,
is dit 'éne gebod'
als een wegwijzer bij uitstek:
meer samen door minder alleen.
Samen-gaan werkt!

Met de vaste wil
onzelf
elkaar
en de wereld
te vernieuwen.

Samen geven we handen
die reiken naar Gods Verbond
in deze tijd van hoop en geloof,
van ommekeer en nieuw begin.
Rik Depré

Laten we van hier vertrekken met het symbool dat alle windstreken en dus ook alles met mekaar mekaar verbindt, het symbool dat ook voor christenen hun verbondenheid met God uitdrukt. Laat ieder die dat wil dan nu ook dat symbool zichtbaar maken.

(+)